Spolek pěstitelů kaktusů a sukulentů v Praze – zal. 1922

Věstník č. **211** 15. 8. 2013

1. Přednášky: 🕓 – 🕕

Konají se ve Velké geologické posluchárně UK, Albertov 6, Praha 2
ve čtvrtek, začátek v 18.00 hod., sál otevřen od 17.30 hod.

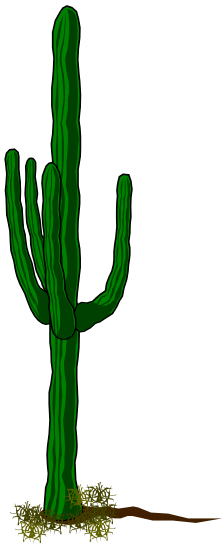

Termínový kalendář na rok 2013					
	výbor	knihovna		přednáška	téma – autor
Srpen	27. 8.	–	–	–	
Září		5. 9.	19. 9.	19. 9.	Pavel Heřtus – Mexiko
Září	5. 9 – 15. 9. 2013 **výstava**				
Říjen	1. 10.	3. 10.	17. 10.	17. 10.	Ladislav Fischer – Rostliny z okolí Lago Titicaca a Lago Uyuni – Bolívie
Listopad	5. 11.	7. 11.	21. 11.	21. 11.	Jakub Jilemnický – Haworthia
Prosinec	3. 12.	5. 12.	19. 12.	19. 12.	tradiční vánoční setkání

2. Knihovna Knihovna SPKS stále v provozu!!!

Rád bych členům Spolku zdůraznil, všem je k dispozici spolková knihovna. Věnujeme část spolkového rozpočtu na neustálé doplňování knihovny.
Těšíme se na shledání s Vámi v pravidelných dnech – čtvrtek dle rozpisu, od 16.30 do 17.30 hod.
Knihy půjčujeme i korespondenčně, DVD Vám okopírujeme a po zaplacení poplatku je Vaše na věky.

L. Berka

3. CO BYLO

3.1 Přednáška 16. 5. 2013 – Lubomír Berka: Rod FRAILEA, rostliny na okraji

Po sedmi letech jsme měli možnost uvítat odborníka na rod Frailea. Nemůže to být nikdo jiný než Lubomír Berka. Podtitul „rostliny na okraji“ nebyl myšlen jako na okraji zájmu, i když to tak v současné době je, ale coby okrajové oblasti rozšíření, tj. Entre Rios a Corrientes v Argentině, jihovýchodní Paraguay a Chaco, Mato Grosso v Brazílii a jižní Bolívie.
Přednosti rodu – malé rostliny, při dodržení pěstitelských zásad, dobře pěstovatelné, za horka dobře kvetoucí. V rodu najdeme i dostatek zajímavých a skvostných rostlin, které jsou ozdobou každé sbírky. Frailea má všechny přednosti pro kaktusáře, kteří mají nedostatek místa. Jsou malé, v Ø od 1 cm do 3 cm. Květy jsou od světle žluté až po sytě žluté, někdy i s červeným jícnem, ale i bílé a naoranžovělé. Kvetou mezi 13.–17. hodinou, nejlépe za horka a před bouřkou, to je pak květů jako pampelišek. Jsou kleistogamní, tj. dochází k samoopylení, rostliny dávají semena, aniž by se musel květ otevřít, výjimkou jsou bolivijské rostliny. Frailea jsou pampové rostliny, nikoliv horské, tak je také podle toho pěstujeme. Pokud dodržíme pěstitelské zásady, vydrží nám rostliny 40–50 let. Nejsou to krátkověké rostliny, jak si někteří kaktusáři všeobecně myslí. To, že v některých sbírkách dlouho nevydrží, jsou pouze pěstitelské chyby – hodně vody, málo vody, napadení houbovými chorobami a hnilobami apod. Ostny jsou od bílé po černé, epidermis od světle zelené, tmavě zelené, namodralé, bronzové, hnědé, tmavě hnědé, fialové, tělo kulovité i sloupovité, mnohé krásné a atraktivní, semena dobře klíčí. Měli jsme možnost vidět mnoho novinek rodu, ale ty se většinou tak dobře nepěstují. Ty můžeme naroubovat na vhodnou podložku, aby vypadaly přirozeně. Květy máme kleistogamní, samosprašné, ale i cizosprašné. Právě ty cizosprašné jsou nejhezčí, ale také nejméně rozšířené.
Děkujeme za zasvěcenou přednášku o rodu, který má stále spoustu novinek a atraktivních, překrásných rostlin, které stojí za to pěstovat. Chce to jen cit, a rostliny budou ozdobou sbírky po dlouhou dobu. Když jsem před více jak 40 lety začínal pěstovat kaktusy, byl rod Frailea zastoupen téměř v každé sbírce a na každé přednášce KKP se vždy rostliny Frailea nabízely a byl o ně zájem!

Zdeněk Podroužek

3.2 Výstava kaktusů a sukulentů v BZ Na Slupi 1.–16. 6. 2013

Letos se jednalo již o 46. klubovou výstavu pořádanou ve spolupráci s Botanickou zahradou Univerzity Karlovy (byla ještě mnoho výstav mimo BZ a řada podzimních výstav v BZ). Předseda Spolku ve svém úvodním příspěvku zdůraznil, že přes krizi ve společnosti se počet členů pražského spolku nesnížil, ba naopak se o pár nových členů rozmnožil a také aktivita části členů kolem klubových akcí (sympozium, výstavy, přednášky, zájezdy, půjčování odborných knih apod.) je velmi dobrá. Poděkoval za možnost, že ke svým 75. narozeninám mohl mít svou vlastní poměrně prostorově velkou expozici nazvanou „Magická 75“. V expozici kromě 75 kaktusů a 75 sukulentů bylo i 75 velkých lastur (mořských mušlí) a 75 větších sbírkových minerálů z jeho sbírek.

Následovalo **hodnocení** vystavených rostlin**:**
0,5 m²
1. Ladislav Šejvl, 2. Vladimír Roubíček, 3. Jiří Fejfar
Nejhezčí kaktus
1. Jan Hauser, 2. Jiří Kosek, 3. Vladimír Roubíček
Nejhezčí sukulent
1. Jaroslav Kučera, 2. Karel Halbich, 3. Jaroslav Hušner

Na letošní výstavě bylo vystaveno 617 rostlin, z toho bylo 302 kaktusů a 315 sukulentů, vedle toho ještě 75 minerálů + 1 kazeta (20) a 75 mušlí + 1 kazeta (24). Dále bylo použito 17 písemných dokumentů ve formátu A4 a A3 a 75 fotografií.
Byl zřízen přistíněný kout, kde se na televizní obrazovce v pravidelných intervalech promítaly nahrané přednášky ze sympozií a klubových akcí (zájezdy Kout připravil a chod zajistil Karael Halbich a členové prodejního úseku.
Garant výstavy (v posledních letech V. Kašpar) se každý rok snaží o jiný způsob rozmístění expozic, tak aby pravidelný návštěvník, jichž je opravdu hodně, měl možnost porovnávat.
Při vstupu do výstavní části návštěvníky vítal panel s informacemi, kdo letos výstavu připravoval. Stráž tu držely 2 velké cereusy a 2 květuschopné grusony.
Stěna oddělující prodejní část byla vyplněna 20 krásnými a kvalitními fotografiemi (ve formátu A3) manželů Lukešových, pořízenými na řadě jejich cest do Mexika a Jižní Ameriky.
Dominantou přední části výstavy byla expozice „Magická75“ předsedy I. Běťáka. Rostliny v této expozici byly vesměs velké a starší (20–60 let) a některé i navzdory mizernému počasí v průběhu výstavy kvetly. V souborech 75 minerálů a 75 mušlí byly vesměs velké sbírkové exponáty, pochopitelně s popiskami se jménem a místem výskytu. Vedle životopisu vystavovatele expozice obsahovala také nejvyšší kaktusářskosukulentní cenu zvanou Zlatý Alberto, kterou obdržel v roce 2011 a která se uděluje 1krát ročně (zatím se jí může pochlubit 11 nositelů).
V odborných expozicích jsme mohli obdivovat velmi pěknou prezentaci sukulentů, zastoupeny tu byly různé rody, známé i méně známé. Expozici připravil K. Halbich.
P. Heřtus předvedl ukázku 22 kristátních a monstrózních kaktusů doprovázenou informačním textem o těchto anomáliích. Jednalo se o větší, málo vídané exponáty.
P. Pavelka na dalším výstavním prostoru ukázal 22 novinek ze sukulentní říše, kde novinek. přibylo opravdu hodně. Rostliny byly převážně větší, vše doplněno popiskami.
J. Vaněk ukázal možnosti použití sukulentů jako velmi působivé bonsaje na 15 zajímavých rostlinách s rozmanitým umístěním: v keramických miskách i v přírodním materiálu – v kamenech nebo lávě.
A. Krejčík předvedl, jak vypadá konvergence (vznik podobných tvarů u vzájemně nepříbuzných forem) mezi kaktusy a sukulenty i z různých světadílů. Vše bylo doplněno odborným textem.
Na boční stěně byly i letos fotografie kaktusů a sukulentů, které vybral a připravil K. Halbich. Bylo zde i vzpomínkové album na nedávno zesnulého a dlouhodobého člena výboru př. Viktora Havelíka.
Počasí, které nám moc nepřálo, letos zrušilo i muzejní noc, které se BZ a výstavy v ní každoročně zúčastňují. Měli jsme sice do 22 hodin otevřeno, ale návštěva byla jen okolo 500 lidí.
Platících diváků bylo letos kvůli nepřízni počasí méně než loni, jen něco přes 3000, zato pochvalných zápisů v knize návštěvníků bylo opravdu hodně.
Závěrem lze konstatovat, že výstava se i letos vydařila a byla vzornou prezentací naší činnosti před veřejností.

= IB =

„Magická 75“ více fotek na našem webu i Facebooku.

3.3 JAROSLAV ULLMANN (27. 1. 1951 - 10. 6. 2013)

Ve věku 62 let opustil řady českých kaktusářů pan Jaroslav Ullmann.

Odešel kaktusář praktik i opravdový znalec jak čeledi Cactaceae tak i ostatních sukulentních rostlin. První kaktusy získal v roce 1962. Po deseti letech se stal členem Klubu kaktusářů Praha. V roce 1975 vstoupil do Klubu kaktusářů Všetatky, kde byl knihovníkem a hospodářem. Začínal s rodem Mammillaria, později však přešel zejména na rody Echinopsis, Lobivia a příbuzné rody.

Do roku 1990 mu byly kaktusy pouze velkým koníčkem. V tomto roce se staly i povoláním, nastoupil do Botanické zahrady Univerzity Karlovy jako kurátor sbírky kaktusů.

Kaktusy propagoval širokou publikační činností nejen v odborné kaktusářské literatuře (časopis Kaktusy, Atlas kaktusů), ale i v různých časopisech jako Zahrádkář, Živa, apod. Vystupoval v různých pořadech v televizi a rozhlase. V nakladatelství Grada vydal v roce 2007 knihu Sukulenty a jejich pěstování. O jeho odbornosti svědčí i to, že byl soudní znalec.

Navštívil mnoho botanických zahrad a sbírek slavných i méně slavných kaktusářů. Přesto, že jeho hlavním zaměřením byl již zmíněný rod Echinopsis, podnikl dvakrát cestu do Jihoafrické republiky a Namibie, kde načerpal mnoho dalších znalostí o ostatních sukulentních rostlinách. Získal zde i mnoho zkušeností a praktických dovedností.

Pro rozvoj českého kaktusářství a propagaci sukulentních rostlin udělal mnoho dobrého. Při práci v Botanické zahradě UK několik let vedl kaktusářský kroužek pro děti. Významně se podílel na přípravě výstav. První přednášku přednesl v Praze v roce 1975, od té doby přednesl mnoho dalších pro kaktusáře, ale třeba i pro důchodce a děti. Měl velmi pečlivě uspořádaný archiv a rozsáhlou kaktusářskou knihovnu. Jak archiv, tak svoji knihovnu věnoval pražskému Spolku pro pěstování kaktusů a sukulentů.

Jaroslav Ullmann se do posledních dnů svého života aktivně zajímal o kaktusářské dění. V dubnu obětavě zastoupil přednášejícího a neplánovaně přednesl před pražskými kaktusáři svoji poslední přednášku o Africe. Připravoval texty pro časopis Kaktusy a Speciál. Nedávno pomohl s odborným textem pro expozici Konvergence na červnové pražské výstavě. Na této výstavě do poslední chvíle pracoval jako prodejce vstupenek. Z místa, kde byl obklopen kaktusy, zcela jistě přešel do kaktusového nebe. Vzpomínáme.

Antonín Krejčík

3.4 Trnavští kaktusáři v Praze 15.6.2013

Již na jaře mne oslovil pan Blažej Strašifták, zda bych mu pomohl s organizací jejich zájezdu a tak jsem měl možnost se s nimi 15.6. projed po několika sbírkách v Praze a okolí.

Ráno se přijeli podívat na má Gymna, potom jsme se přemístili k Ing. V. Jiránkovi (Gymna) a J. Jilemnickému (Haw.). Následoval přesun na naši výstavu v BZ Př.f. UK, oběd a Yukaland – Jiří Merhaut a dále Luboš Berka (a nebyly to jen jeho vyhlášené „frajličky“). Konec návštěvního maratonu = pan Rys (Ario.). V neděli měli v plánu ještě B. Studenovského a návštěvu druhé kaktusářské výstavy.

Jen si dovolím připomenout, že v Praze a okolí jsou k vidění krásné kytičky. Všem tímto děkuji za čas a umožnění shlédnutí svých kytiček. Jirka Vařečka

4. CO BUDE

4.1. Podzimní výstava 2013 (5. 9.–15. 9.)

Tak jako posledních několik let i letos bude v horním skleníku BZ Na Slupi pokračovat výstava kaktusů a sukulentů, tentokrát doplněná druhou částí expozice „Magická 75“ s dalšími exponáty minerálů a mořských lastur. Jste všichni zváni a doporučte návštěvu i svým známým.

Otevřeno 9–18 hodin, poslední neděli jen do16.00. =IB =

4.2. Zamykání sezony - Chrudim – sobota 28. 9. 2013

Jako každý rok bude poslední sobotu v září. Pro nedostatek zájemců v minulých letech letos **NEpořádáme kaktusbus.** J. Vařečka

5. Příspěvky do Věstníku posílejte na adresu:

Jiří Vařečka, Na Šabatce 2045/5, 143 00 Praha 412, e-mail: jiri.varecka@seznam.cz
předseda SPKS : Ing. Ivan Běťák, Pod Lesem 27, 143 00 Praha 412, e-mail: betak@mbox.vol.cz

http://www.spks.cz/
https://www.facebook.com/SPKSPraha

a ještě výstava

a venkovní expozice BZ Př.f. UK.